

Univers Pedagogic

22 (999),
4 iunie 2026

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

NUMĂR RECORD DE NOTE DIN OFICIU LA BACALAUREATUL 2026

Mii de liceeni din Republica Moldova vor intra în sesiunea de bacalaureat din acest an având deja asigurată nota maximă la unele probe de examen. Comisia Națională de Examine a aprobat acordarea notelor de „10” din oficiu pentru un număr record de candidați care au demonstrat performanțe confirmate prin certificări internaționale.

Cea mai mare creștere se înregistrează la proba de limbă străină, unde 3.791 de absolvenți vor fi notați automat cu „10”, cel mai mare număr înregistrat de la introducerea acestui mecanism. În paralel, 1.136 de candidați vor obține nota maximă la informatică fără a susține examenul, datorită certificatelor internaționale în

domeniul competențelor digitale. Sesiunea din 2026 marchează și o premieră pentru sistemul educațional din țară. Pentru prima dată, elevii alolingvi care dețin certificate de cunoaștere a limbii române la nivel B2 vor putea primi nota „10” din oficiu

la proba de limbă și literatura română. În acest an, 112 candidați beneficiază deja de această prevedere.

Potrivit Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare, tendința este una în continuă ascensiune. În ultimii ani, numărul elevilor care obțin nota maximă la limba străină prin recunoașterea certificatelor internaționale a crescut constant, de la câteva sute de candidați în urmă cu un deceniu, la câteva mii în prezent.

Facilitatea privind acordarea automată a notei maxime la limba străină este aplicată din 2015, iar cea pentru examenul de informatică a fost introdusă începând cu sesiunea de bacalaureat din 2024. De atunci, numărul beneficiarilor a crescut rapid de la an la an. Sesiunea de bacalaureat 2026 va începe pe 2 iunie.

120 DE TINERI ROMI VOR PRIMI BURSE PENTRU A-ȘI CONTINUA STUDIILE

Ministerul Educației și Cercetării extinde, în anul de studii 2026-2027, programul de sprijin destinat elevilor și studenților de etnie romă. Astfel, 120 de tineri vor beneficia de burse lunare în valoare de 1.200 de lei, măsura având drept scop încurajarea continuării studiilor și reducerea abandonului educațional în rândul comunității romă.

Anunțul a fost făcut în cadrul unei reuniuni de informare organizate de MEC, unde au fost prezentate facilitățile de admitere pentru candidații romi în instituțiile de învățământ superior și profesional-tehnic. Evenimentul a reunit elevi din clasele absolvente, reprezentanți ai organizațiilor romă, ai direcțiilor de învățământ și parteneri implicați în susținerea incluziunii educaționale.

Pe lângă programul de burse, Ministerul va menține în acest an locurile bugetare rezervate candidaților romi. Tinerii vor fi admiși în baza unei cote speciale finanțate de stat și vor beneficia de scutirea taxei de înscriere la concursurile de admitere din universități, colegii și școli profesionale. De ase-

menea, regulamentul permite transferul de la studii cu taxă la locuri bugetare pentru candidații eligibili.

Procesul de admitere va fi realizat prin platforma eAdmitere, iar candidații vor putea selecta până la trei instituții de învățământ și câte trei programe de studii pentru fiecare dintre acestea. Reprezentanții MEC au precizat că viitorii studenți vor primi sprijin suplimentar în cazul dificultăților de înregistrare online sau al lipsei semnăturii electronice.

Programul bursei pentru tinerii romi a fost lansat în anul de studii 2023-2024 și a cunoscut o extindere constantă. Dacă în 2024 au beneficiat de sprijin 49 de elevi și studenți, pentru anul academic 2026-2027 numărul bursierilor a ajuns la 120.

Potrivit datelor prezentate de Minister, numărul elevilor romi integrați în sistemul educațional este în creștere. În 2025, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova erau încadrați 2.029 de elevi romi, cu 342 mai mulți decât în anul precedent.

RECORD LA BAC 2026!

Mii de elevi vor primi nota „10” din oficiu la mai multe probe de examen

3.791 de candidați vor primi nota „10” din oficiu la proba de limbă străină cel mai mare număr din ultimii 10 ani

1.136 de candidați vor primi nota „10” din oficiu la proba de informatică de aproape 3 ori mai mulți decât în 2025 (397)

112 de candidați vor primi nota „10” din oficiu la limba și literatura română pentru alolingvi. În premieră în Republica Moldova

Notele „10” din oficiu sunt acordate în baza certificatelor internaționale care atestă competențele lingvistice și digitale ale candidaților.

Performanța este cheia viitorului!

Sesiunea de bacalaureat 2026 începe pe 2 iunie. Mult succes tuturor candidaților!

„Ciuleandra” a sărbătorit 30 de ani de activitate, prin Festivalul Folcloric Internațional „Dansul Vetrelor Nistrene”

Trei decenii de pasiune pentru dansul popular, de promovare a tradițiilor și de formare a generațiilor de tineri au fost celebrate la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Ansamblul de dans popular „Ciuleandra” a marcat 30 de ani de activitate, prin organizarea celei de-a IV-a ediții a Festivalului Folcloric Internațional „Dansul Vetrelor Nistrene”, desfășurat în perioada 29-31 mai a.c.

Manifestările aniversare au debutat la UPSC, unde actuali membri ai ansamblului, absolvenți, profesori, coregrafi și invitați din țară și de peste hotare

s-au reunit pentru a celebra parcursul unui colectiv artistic care a devenit, în timp, un simbol al Universității și un promotor al patrimoniului cultural național.

Ediția din acest an a reunit formații folclorice din România, Bosnia și Herțegovina și Grecia. Pe scena festivalului au evoluat Ansamblul Folcloric „Potaissa”

din Turda, România, Ansamblul KUDM „Bosiljac” din Derventa, Bosnia și Herțegovina, și Ansamblul Folcloric „Psiloritis” din Chania, Creta, Grecia. Participarea colectivelor internaționale a oferit publicului ocazia de a descoperi tradiții, costume și dansuri reprezentative pentru dife-

rite spații culturale europene. Un moment aparte al programului aniversar a fost lansarea volumului „Ansamblul de Dans Popular Ciuleandra, Ion Bencchi – un maestru, o misiune, o moștenire”, semnat de Carolina Știrbu, absolventă a universității și membră a ansamblului.

(Continuare în pag. 2)

35 DE INSTITUȚII S-AU ÎNVREDNICIT DE TITLUL „ȘCOALĂ SIGURĂ ONLINE”

Tot mai multe instituții de învățământ din Republica Moldova își asumă un rol activ în protejarea elevilor în spațiul digital. În acest context, 35 de școli din țară au fost desemnate cu titlul „Școală Sigură Online”, distincție acordată pentru implicarea lor în promovarea unui mediu virtual sigur, responsabil și prietenos pentru copii.

Recunoașterea a fost oferită în cadrul Conferinței naționale dedicate standardelor de protecție și siguranță a elevilor în mediul online, organizate de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și Centrul Internațional „La Strada”, cu sprijinul programului internațional Safe Online.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai instituțiilor educaționale, specialiști în protecția copilului și experți în securitate digitală, care au discutat despre responsabilitățile comunității educaționale în prevenirea riscurilor din mediul

online. Participanții au analizat modele de bune practici aplicate în școli și soluții pentru dezvoltarea unei culturi digitale sigure în rândul elevilor.

Conceptul de „Școală Sigură Online” presupune implementarea unor măsuri concrete pentru protejarea copiilor în spațiul virtual. Acestea includ educarea elevilor privind utilizarea responsabilă a internetului, informarea părinților despre pericolele din mediul digital, precum și implicarea psihologilor școlari în prevenirea și gestionarea cazurilor de abuz sau expunere la conținut nociv.

Experiența instituțiilor deja implicate în procesul dat demonstrează impactul pozitiv al acestor practici asupra comportamentului elevilor și dezvoltării unei generații mai responsabile în utilizarea tehnologiilor digitale. MEC și CI „La Strada” au lansat, totodată, un apel către alte instituții de învățământ să se alăture inițiativei, pentru a contribui la construirea unui mediu online mai sigur pentru copii și adolescenți.

UNICEF: Centre de resurse din grădinițe, dotate cu instalații pentru susținerea incluziunii

Un număr de 65 de Centre de resurse din instituții preșcolare vor fi dotate, pe parcursul lunii iunie curent, cu instalații pe bază de senzori exteriori, destinate dezvoltării emoționale, sociale și senzoriale a copiilor. Proiectul este implementat de UNICEF în parteneriat cu Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie „Voinicel” și Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul Guvernului Marii Britanii.

Grădinița nr.5 „Poienița Veselă” din Strășeni a găzduit evenimentul de inaugurare, la care au fost prezenți părinți, bunici, reprezentanți ai autorităților publice, specialiști din domeniile educației și protecției sociale, precum și peste 100 de copii. De remarcat că instalațiile tehnice menționate sunt concepute pentru a oferi copiilor spații de joacă și explorare în aer liber.

De asemenea, proiectul include activități de mentorat și sprijin în cadrul Centrelor de resurse, programe de educație parentală, integrare socială și coeziune comunitară. Activitățile respective vor implica specialiști din sferile sănătății, educației și protecției sociale, fiind orientate mai cu seamă spre ajutorarea copiilor aflați în

situații de risc și a familiilor acestora. Acțiunile urmează să fie desfășurate în mai multe municipii și raioane din republică: Chișinău, Strășeni, Bălți, Edineț, Râșcani, Fălești, Cahul, Ungheni ș.a.

Galina Bulat, specialist în educație din cadrul UNICEF Moldova, a vorbit despre importanța primilor ani de viață pentru dezvoltare și necesitatea creării unor medii educaționale sigure și adaptate nevoilor fiecărui copil. Prezentă la eveniment, Marcelina Baleca, șefa Direcției generale politice în învățământul general din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, a specificat că spațiile cu asemenea senzori contribuie la dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă a copiilor, în vederea construirii unui sistem de educație timpurie mai incluziv.

La rândul său, directorul Instituției de Educație Timpurie nr. 5 „Poienița Veselă” din Strășeni, Maria Miron, a adus la cunoștința publicului larg că grădinița este frecventată de 190 de copii, dintre care 7 sunt cu cerințe educaționale speciale. De subliniat că noul spațiu dotat cu asemenea senzori are nobile menire să contribuie la promovarea incluziunii copiilor.

Cor. UPP

UE: În R. Moldova va fi înființată Agenția Națională Erasmus+

Uniunea Europeană oferă câte 5 milioane de euro pentru țările candidate de asociere la programul european de mobilitate academică Erasmus+. În acest context, Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a lansat procesul de instituire a viitoarei Agenții Naționale Erasmus+ la noi în țară. Decizia vine după desfășurarea pe 2 iunie curent la Bruxelles a celei de-a doua reuniuni a Dialogului de nivel înalt dintre R. Moldova și UE privind educația, drepturile copilului, ocuparea forței de muncă, competențele și politicile sociale.

În plus, evenimentul s-a axat pe discutarea reformelor ce au un impact direct asupra unor domenii ce țin de incluziune și egalitate de șanse. Totodată, apare prioritară asigurarea accesului echitabil la o educație incluzivă și de calitate pentru fiecare copil, creșterea eficienței investițiilor publice în educație, promovarea integrității academice, modernizarea învățământului profesional tehnic, consolidarea cercetării și inovării. Alte inițiative abordate au vizat lansarea unui proiect de fortificare a sistemului educațional

pentru copiii din grupuri vulnerabile.

Reamintim că la prima ediție a Dialogului de nivel înalt, derulată anul trecut la Chișinău, s-a realizat aderarea a 9 centre de excelență la Alianța europeană pentru ucenicie, consolidându-se cooperarea cu UE în domeniul învățământului profesional tehnic. De subliniat că Erasmus+ este un program al Uniunii Europene, care se îngrijește de mobilitatea și cooperarea în dome-

niile educației, formării, tineretului și sportului în țările participante.

De asemenea, programul oferă studenților, elevilor, tinerilor și personalului din sferele menționate posibilitatea să studieze în cadrul unor proiecte în străinătate, punându-se accent pe incluziunea socială, tranziția digitală și verde, însușirea practicilor democratice. Pentru perioada 2021-2027, Erasmus+ a avut un buget de 26,2 miliarde de euro, complementat de 2,2 miliarde din partea instrumentelor adiționale ale UE, pentru a oferi unui număr de peste 10 milioane de persoane oportunități de studiu și formare.

Cor. UPP

CONCURSUL „EU&BUNICII MEI”, LA A II-A EDIȚIE

Concursul intergenerațional „EU&bunicii mei”, aflat la cea de-a doua ediție, a fost lansat pe 1 iunie curent, de Ziua Internațională a Copilului. De fapt, este un proiect consacrat copiilor și bunicii lor, având menirea să apropie generațiile prin joc, dialog și activități educative.

Inițiativa este dedicată valorilor europene și parcursului Republicii Moldova spre Uniunea Europeană. Concursul vizează copiii cu vârste cuprinse între 10 și 15 ani, care sunt invitați să formeze echipe împreună cu bunicii lor, alcătuite din 3-5 membri. Înscrierile se realizează în intervalul 1 iunie – 10 iulie, accesând formularul online forms.gle/YsjVTyZSbCaN4FPE9. Ca și anul trecut, învingătorii vor beneficia de o experiență educațională într-o capitală europeană.

Astfel, copiii au ocazia ca prin joc, activități distractive și dialog să afle mai multe despre trecutul și

viitorul Europei, precum și despre traseul țării noastre, în scopul apropierii de valorile UE. Reamintim că la prima ediție a concursului, 3 echipe formate din nepoți și bunici au fost premiate cu o călătorie în 3 orașe europene.

„Ciuleandra” a sărbătorit 30 de ani de activitate, prin Festivalul Folcloric Internațional „Dansul Vetreilor Nistrene”

(Continuare din pag. 1)

Lucrarea surprinde istoria colectivului artistic și personalitatea celui care l-a fondat și l-a condus neîntrerupt timp de 30 de ani. Cartea reunește mărturii, fotografii de arhivă, pagini de memorii și reperi importante din activitatea ansamblului, constituind o veritabilă cronică a unei comunități unite prin dans și tradiție.

Festivalul s-a încheiat în satul Talmază, raionul Ștefan Vodă, unde

ansamblurile participante au defilat la parada portului popular și au prezentat un spectacol artistic dedicat dialogului intercultural și cooperării internaționale. La eveniment a participat și președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, alături de reprezentanți ai autorităților locale și ai mediului academic.

Fondat în anul 1996 de Ion Benchechi, lector universitar la Facultatea Științe ale Educației a UPSC, ansamblul „Ciuleandra” a devenit, de-a lungul anilor, o adevărată școală de formare artistică și umană. Prin numeroasele participări la festivaluri și concursuri naționale și internaționale, colectivul a obținut premii și distincții importante, contribuind la promovarea valo-

rilor culturale ale Republicii Moldova peste hotare.

Aniversarea celor 30 de ani a reprezentat un prilej de bilanț, o reafirmare a misiunii pe care „Ciuleandra” o continuă cu aceeași dăruire: păstrarea și transmiterea tradițiilor populare către noile generații. În aplauzele publicului și înconjurat de foști și actuali discipoli, profesorul Ion Benchechi a celebrat trei decenii de muncă, perseverență și devotament dedicate dansului popular românesc

Nadejda Grițco: „E timpul să faci ceva aici și acum!” – povestea unui început de drum în educație

În educație, schimbările autentice încep adesea cu oameni care aleg să se implice aici și acum, cu pasiune, curaj și responsabilitate. Din această generație face parte și Nadejda Grițco, profesor debutant de limba și literatura română, dirigintă, la IPLT „Gheorghe Asachi” din mun. Chișinău. Inspirată de profesorii care

i-au marcat parcursul școlar și ghidată de mentori care au crezut în potențialul său, Nadejda și-a construit încă de la început activitatea didactică pe apropierea de elevi, învățarea prin experiență și respectul față de fiecare copil. Pentru ea, educația înseamnă mai mult decât transmiterea cunoștințelor – înseamnă forma-

rea unor oameni capabili să gândească, să simtă și să își descopere propriul drum. În dialogul care urmează, descoperim emoțiile începutului de carieră, provocările profesiei și viziunea unei tinere profesoare care crede că educația poate schimba destine, aici și acum.

- Nadejda, ai spus că profesorii de la Liceul „Ion Luca Caragiale” te-au inspirat să alegi această meserie...

- Profesorii mei din Orhei m-au marcat nu doar prin ceea ce predau, ci mai ales prin modul în care transformau învățarea într-o experiență autentică. Cu recunoștință o menționez pe profesoara de limba franceză, Magdalena Marandiuc, una dintre persoanele care mi-au influențat decisiv parcursul profesional. În liceu am descoperit că învățarea poate depăși limitele clasei. Participam la excursii educaționale, proiecte de cercetare, activități practice și simulări complexe. Îmi amintesc și astăzi fiecare „Bonjour, mes élèves!”, care era mai mult decât un salut – era invitația la o nouă provocare a cunoașterii. Atunci am înțeles ce înseamnă un mediu autentic de învățare: unul în care elevul este implicat, ascultat și încurajat să descopere lumea prin propriile întrebări. Multe dintre metodele pe care le folosesc astăzi la clasă își au rădăcinile în acea perioadă.

- Cum ai descrie începutul tău în sistemul educațional? Care au fost cele mai mari emoții și provocări?

- Începutul a fost o succesiune de experiențe noi. Îmi amintesc perfect prima zi de muncă, când un profesor m-a confundat cu o elevă. Au urmat primele întâlniri cu colegii, prima clasă amenajată după propriile idei și, desigur, prima întâlnire cu elevii mei. Au existat și provocări: situații neașteptate, decizii dificile și nevoia de a găsi echilibrul dintre empatie și fermitate. Cea mai mare provocare a fost teama de a nu fi suficient de bună și de a nu răspunde așteptărilor elevilor. Totuși, aceste temeri dispar atunci când începe lecția. Când văd elevi implicați și curioși, îmi amintesc de ce am ales această profesie. Educația nu înseamnă perfecțiune, ci autenticitate și dorința de a crește împreună cu învățăceii.

- În activitatea ta de debut, un rol important îl are mentorul tău, Maria Butuc-Brigai...

- Prezența ei în primul meu an de activitate a reprezentat un sprijin colosal, dar și o responsabilitate enormă. Fiind studenta dumneaei în perioada practicii pedagogice și având oportunitatea de a-i observa lecțiile, am descoperit foarte devreme modelul de profesor către care aspir. Tocmai de aceea, odată ce am ajuns la catedră, a apărut și o teamă firească: aceea de a nu dezamăgi persoana care a crezut în mine încă de la început. Îmi amintesc și acum prima lecție pe care am planificat-o în calitate de studentă practicantă, la clasa a XI-a, pe marginea poemului „Luca-fărul” de Mihai Eminescu. Doamna Maria Butuc mi-a oferit din prima clipă încredere, fără rezerve și fără condiții. Iar această încredere a devenit pentru mine o provocare frumoasă: aceea de a mă ridica la nivelul așteptărilor și de a demonstra că merit șansa oferită. Ceea ce

apreciez cel mai mult la dumneaei este că întotdeauna găsește cuvântul potrivit atunci când apar îndoieli, iar uneori o simplă îmbrățișare caldă spune mai mult decât orice sfat. Pentru că întrebările unui profesor debutant nu sunt doar despre curriculum, proiecte didactice sau evaluare. Sunt și despre nesiguranțe, căutări, momente în care ai nevoie să auzi că ești pe drumul cel bun. Ce admir cel mai mult la ea este noblețea cu care își exercită profesia. Lecțiile sale sunt rigurose construite, au diferite niveluri de complexitate, sunt captivante și, mai ales, utile pentru elevi. Admir felul în care valorifică puterea cuvântului, capacitatea de a transforma ideile în texte și versuri de o frumusețe aparte, dar și talentul de a face ca literatura să fie trăită, nu doar studiată. Pentru mine, doamna Maria Butuc este întruchiparea profesorului care educă prin exemplu. Un model de corectitudine, empatie, integritate și profesionalism, valori pe care le consider etalon și pe care încerc, la rândul meu, să le cultiv elevilor în fiecare zi la școală.

- Cât de important este pentru un profesor debutant să simtă sprijin și încredere din partea colegilor cu experiență?

- Sprijinul colegilor este esențial pentru orice profesor aflat la început de drum. În primele luni de activitate, fiecare sfat și fiecare încurajare contează enorm. Am avut norocul să întâlnesc colegi generoși, care au împărtășit din experiența lor și m-au ajutat să înțeleg că nesiguranțele începutului sunt firești. Am apreciat fiecare recomandare, discuție și oportunitate de formare profesională. Cred că un profesor se formează prin studiu, dar se desăvârșește prin oamenii pe care îi întâlnește. În cele din urmă, oamenii au nevoie de oameni.

- Ești profesoară debutantă și dirigintă a clasei a V-a „B”. Cum a fost întâlnirea cu prima ta promoție de elevi?

- Întâlnirea cu prima mea clasă a fost una dintre cele mai frumoase emoții trăite până acum. Îi priveam ca

pe niște călători care urmau să pornească într-o aventură a cunoașterii, iar eu aveam privilegiul de a-i însoți. Erau 31 de copii diferiți, fiecare cu personalitatea și povestea sa. La început credeam că eu voi fi cea care îi va învăța cele mai multe lucruri. Astăzi realizez că am învățat enorm și de la ei: răbdare, flexibilitate și bucuria lucrurilor simple. Cred că frumusețea rolului de diriginte constă în faptul că primești o listă cu nume, iar în timp ajungi să porți în suflet o adevărată familie.

- Cum recunoști momentul în care un elev are nevoie mai întâi

doar să transmită cunoștințe, ci și să fie un adult de încredere. Aleg întotdeauna să încep cu omul și abia apoi cu lecția, pentru că încrederea unui copil se construiește greu și se pierde repede.

- Predai această disciplină într-o perioadă în care elevii sunt tot mai atrași de tehnologii și comunicare rapidă. Ce metode folosești pentru a o face mai atractivă pentru ei?

- Una dintre cele mai mari provocări ale profesorului de limba și literatura română este să demonstreze elevilor că această disciplină nu aparține trecutului, ci prezentului lor. Copiii trăiesc într-o lume a tehnologiei și a informației, iar noi trebuie să găsim modalități prin care să facem învățarea relevantă pentru realitatea pe care o trăiesc. De aceea, încerc să transform lecțiile într-o experiență de învățare activă. Folosesc frecvent activități de tip „vănoaie de comori”, provocări, misiuni și jocuri educaționale care îi

de sprijin emoțional și abia apoi de învățare?

- De multe ori, copiii nu spun direct că le este greu. O fac prin tăcere, lipsa concentrării sau schimbări de comportament. În astfel de momente încerc să-mi amintesc că înainte de a fi elev, fiecare este copil. Cred în puterea conversațiilor sincere și încerc să fiu prezentă atât în momentele dificile, cât și în cele de succes. Uneori este nevoie doar de câteva minute de ascultare și înțelegere. Rolul profesorului nu este

implică direct. Îmi place foarte mult să aduc în cadrul lecțiilor lumea profesivilor. Astfel, elevii devin jurnaliști care realizează interviuri, detectivi literari care caută indicii într-un text, avocați care construiesc argumente sau prezentatori TV care își susțin punctul de vedere. În acest mod, limba română nu mai este percepută ca o disciplină izolată, ci ca un instrument pe care îl vor folosi întreaga viață. În același timp, încerc să construiesc punți între lecțiile de limba română și realitățile sociale

pe care elevii le întâlnesc zi de zi. De exemplu, am inițiat momente precum „5 minute de umanitate”, în cadrul cărora discutăm despre empatie, respect, discriminare, incluziune și responsabilitate. Desigur, folosesc și resurse digitale, însă cred că adevărata pârghie nu este tehnologia în sine, ci emoția pe care reușești să o crezi în jurul învățării. Copiii simt foarte repede dacă profesorul crede în ceea ce predă. Eu iubesc această disciplină și încerc să le transmit nu doar reguli gramaticale sau comentarii literare, ci și bucuria de a gândi, de a se exprima și de a descoperi frumusețea cuvintelor.

- Fiind un profesor tânăr, simți că elevii au mai multă deschidere să comunice cu tine? Cum gestionezi această apropiere fără să pierzi autoritatea?

- Tineretea este un atu și o provocare în același timp. Pe de o parte, vârsta apropiată de cea a elevilor mă ajută să le înțeleg mai bine preocupările, interesele și modul în care privesc lumea. Simt că mulți dintre ei au mai multă deschidere să vorbească despre ceea ce îi preocupă, despre reușitele lor, despre fricile sau problemele cu care se confruntă. Pe de altă parte, apropierea nu trebuie să excludă profesionalismul. Mi-am dorit de la început să știe că sunt un profesor care îi ascultă și îi respectă, dar care are principii clare cu anumite limite ce nu pot fi negociate. Cred că autoritatea autentică nu se construiește prin teamă, ci prin consecvență. Elevii observă foarte repede dacă ceea ce spui este în acord cu ceea ce faci. În timp, am descoperit că respectul se câștigă zi de zi, prin corectitudine, sinceritate și disponibilitatea de a fi prezent pentru ei atât în momentele frumoase, cât și în cele dificile. Astăzi pot spune că relația noastră s-a construit firesc, pe încredere reciprocă. Uneori nici nu mai sunt necesare multe cuvinte. Un zâmbet, o privire sau un gest discret transmit suficient și îmi confirmă că între profesor și elevi s-a format o legătură autentică.

- Ai participat activ la activități de voluntariat încă din perioada gimnaziului. Ce impact au avut aceste experiențe asupra personalității tale?

- Voluntariatul a avut un rol definitoriu în formarea mea. Încă din adolescență eram fascinată de tot ceea ce însemna dezvoltare personală, educație nonformală și implicare civică. Participam la traininguri, seminare și proiecte cu mult entuziasm, iar fiecare experiență îmi oferea oportunitatea de a învăța ceva nou. Prin organizații și inițiative precum Centrul de Tineret, Y-PEER, Consiliul Raional al Tinerilor, „Eu aleg Moldova” sau Peace Corps am descoperit că educația nu se produce doar între pereții unei săli de clasă.

Magda Isanos – poeta care a trecut prin viață ca un meteorit

Născută la Iași, pe 17 aprilie 1916, fiica lui Mihail Isanos și a Elisabetei /n. Balan/. A urmat școala primară la Costiujeni, Chișinău, spital unde lucrau părinții ei, apoi Liceul la Școala eparhială de fete din aceeași localitate. A studiat la Facultatea de Litere și Filosofie, dar și la cea de Drept a Universității din Iași. Debută în 1932, cu versuri în revista „Licurici” a Liceului de băieți „B.P. Hasdeu” din Chișinău. A colaborat la mai multe reviste literare din Chișinău, Bălți și Iași. A profesat avocatura la Baroul ieșean. În timpul vieții editează o singură carte de versuri, „Poezii” (1943). Volume postume: „Cântarea munților” (1945), „Țara luminii” (1946). A avut un destin vitreg (urmările unei poliomielite), la care s-a adăugat o boală incurabilă de inimă. S-a stins din viață la București, pe 17 noiembrie 1944.

Magda Isanos este o poetă mai puțin cunoscută în republica noastră, cu excepția unor specialiști din domeniu și a studenților de la facultățile de filologie. Vorba e că, cu excepția antologiilor, a apărut doar o singură carte de-a autoarei editată în 1989: *Magda Isanos. Confesiuni lirice*, cu o prefață de Ion Bolduma. La Biblioteca „Transilvania” se află un singur exemplar și acela împrumutat de la Biblioteca Centrală, care are și următorul autograf: „Donația Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” de la Veronica Postolachi”, 30 martie 2023”.

Ca să vorbești despre un scriitor în cunoștință de cauză, trebuie să-i citești creația și biografia. Magda Isanos a avut parte de o viață scurtă, tumultuoasă și tragică. Presimțirea morții i-a grăbit într-un fel maturizarea artistică. Criticul Nicolae Manolescu a menționat că „Unele din cele mai calm-sfășietoare poezii închinată morții din întreaga noastră literatură au fost scrise de Magda Isanos”. Pentru concludență reproducem câteva versuri din poemul „Murim... ca mâine”: „Și-mi pare-așa ciudat că se mai poate/ găsi atâta vreme pentru ură/ când viața e de-abia o picătură/ între minutu-acesta care bate/ și celălalt - și-mi pare ne-șteles/ și trist că nu privim la cer mai des,/ că

nu culegem flori și nu zâmbim/ noi, care-așa de repede murim”.

Or, în alt poem, „Dorința”, scris în 1936, deci cu 90 de ani în urmă, găsim și niște versuri testament, prin care ea ar fi dorit ca după moarte să fie „bucată rece de granit”: „Eu n-o să simt rozându-mă izvoare,/ și peste un veac o mână de artist/ va nemuri minuni strălucitoare/ din trupumi fără liniște și trist”. Ea în fiecare poezie se referă la temele primordiale: începutul vieții și sfârșitul ei, precum și la splendorile naturii: „Azi-dimineață m-am trezit,/ căci mi-a bătut nerăbdător în geam,/ cu degetele sale fragede de ram,/ caisul care peste noapte a înflorit” („Caisul”, 1936). Sau alt poem: „E vară, până sus în cer e vară,/ și verdele acestor mari câmpii/ ne-nvață că și morții au o țară,/ și mărire, tăcute temelii” (1947).

În pofida vicisitudinilor și vieții tragice poeta a iubit viața „până la lacrimi”: „Era hotar și liniște-n hotare/ de s-auzea cum florile trosnesc,/ ca niște aripi de îngeri care cresc/ departe, -n mari grădini neștiutoare” („Cerulea acela”). M. Isanos își făcuse un crez din actul creației și era conștientă că trebuie să folosească la maxim timpul ce i-a fost acordat: „Trebuie să scriu, cu puține cuvinte,/ de țărini și oameni lor”.

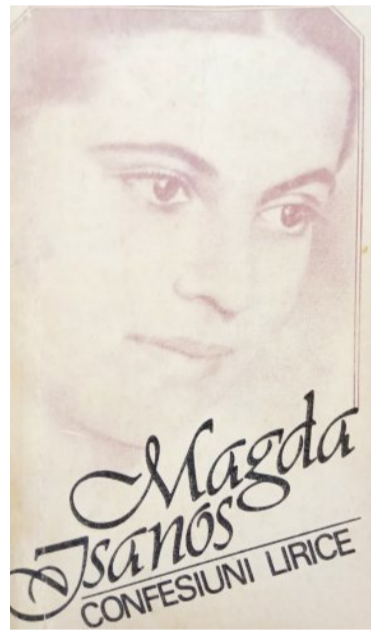
Poeta a abordat și teme sociale, a luat apărarea săracilor. La cabinetul ei de avocată întotdeauna era rând. În 28 de ani ea a creat cât alții în 78, poate chiar 88: „Din multe semne-ai să-nțelegi că-s eu,/ când am să vin lângă patul tău/ și-am să fac aerul răcoros,/ scoborând toate stelele jos./ Ai să cunoști că-i mama după pace/ și după felu-n care totul tace-/ durerea și grija de mâine -/ după mirosul de gutui și pâine./ Ai să mă știi și-ai să zâmbesti dormind./ Eu, când am să văd soarele răsărind,/ de teamă să nu mă fac rouă și să nu mor,/ am să-mi iau îngerii și-am să zbor” („Copilul meu, să nu mă cauți”).

Magdei Isanos i-a plăcut foarte mult natura, poate și datorită faptului că părinții ei lucrau la spitalul acesta de la Costiujeni, acum Codru, o suburbie a Chișinăului. Totodată, poeta în creația ei a încercat să se contopească cu natura și retrăia splendorile ei: „Viață, nu mă părăsi în răsăritul acesta,/ privește fruntea mea de pe acum aurie./ Și aerul din cauza viitoarelor fructe/ e rumen și plin” („Viață, nu mă părăsi”). M. Isanos

„Prin cuvinte oamenii își comunică idei, sentimente, informații. Și acel extaz în fața binelui, frumosului și adevărului care nu-ți îngăduie să taci”

Nicolae Steinhardt

a avut o viață scurtă, dar a trăit-o intens. A fost o fire foarte sensibilă, iubea viața și trăia cu mare bucurie. Dorea să le reușească pe toate într-un timp scurt. Citea și ziua, și uneori noaptea. Soțului ea îi spunea bădie, așa se zice prin părțile Sibului, de unde era el. Soțul ei a fost pe front. Într-o scrisoare ea îi scrie: „Dragă bădie, noi amândoi trebuie să facem lucruri mari în viață, trecerea noastră prin lume să lase urme strălucitoare pentru că toți vor ști că din marea noastră iubire s-a născut opera noastră literară pe care o prevăd mereu. Trebuie să ținem și să tindem spre reali-

zarea ideii de bine și frumusețe, spre generozitate, că nicio operă nu poate trăi fără de ele”. Într-adevăr a lăsat urme durabile și memorabile.

Istoricul literar Vasile Badiu în prefața la cartea *Magda Isanos. Confesiuni lirice* a subliniat că „În peisajul liric basarabean, poezia Magdei Isanos se evidențiază prin mesajul de o caldă umanitate, de o solidaritate cu lumea năpăstuită, de esență națională și de învăluitor lirism feminin, precum și printr-o cizelare artistică de giuvaeriu”. E regretabil faptul că cunoscutul critic nu s-a referă și la proza autoarei la cronicile, eseurile, povestirile incluse în volumul citat. Doar amintește de o dramă scrisă în colaborare cu soțul său Eusebiu Camilar, intitulată „Focurile” și care descrie răcoalele țărănești de la 1784, avându-l protagonist pe legendarul erou Horia. Apropo, în volumul citat această dramă lipsește. Pentru mine, dar presupun și pentru mulți alții, a fost o descoperire să citesc proza ei, cronicile și eseurile incitante.

Ca un fir roșu prin toată creația ei răzbate dragostea de natură. Iată ce a zis la acest capitol cercetătorul român Ion Rotaru în „O istorie a literaturii române”, 1987: „După Eminescu, în poezie Magda Isanos ne apare acum ca unul dintre cei mai mari cântăreți ai pădurii”: „Pădurea, când s-a făcut toamna târziu,/ a scoborât, ca pe niște odoare,/ clopotele ei de verdeață răsunătoare,/ de care faurii pământeni nici nu știu”. Putem afirma cu certitudine că Magda Isanos a trăit și a creat într-o continuă ardere devoratoare. Iar presimțirea morții i-a dat indiscutabil mai multă fermitate creației sale, grăbind maturizarea ei artistică.

Andrei VIZIRU-COSTULEANU

(Continuare din pag. 3)

Aceste experiențe m-au ajutat să ies din zona de confort, să capăt încredere în propriile forțe și să învăț să mă descurc în situații noi. Tot acolo am învățat să lucrez în echipă, să ascult opiniile celorlalți, să planific activități și să transform ideile în proiecte concrete. Am însușit ce înseamnă responsabilitatea unui obiectiv asumat și cum să gestionez atât succesul, cât și eșecul. Mai presus de toate, voluntariatul m-a învățat că schimbarea începe de la fie-

Nadejda Grițco: „E timpul să faci ceva aici și acum!” – povestea unui început de drum în educație

care dintre noi. Mi-a oferit șansa de a întâlni oameni extraordinari, mentori și prieteni care mi-au influențat profund modul de a gândi și de a privi lumea.

- În prezent urmezi un master în Management educațional. Cum vezi viitorul tău profesional în educație?

- Am ales să îmi continui studiile prin programul de master în Management educațional deoarece mi-am dorit să înțeleg școala nu doar din perspectiva profesorului, ci și din cea a proceselor și mecanismelor care contribuie la dezvoltarea unei instituții educaționale sănătoase. În ceea ce privește viitorul meu, mă văd în continuare în educație. Îmi doresc să cresc profesional, să învăț permanent, să particip la proiecte educaționale și să contribuie la construirea unor contexte de învățare în care copiii să se simtă văzuți, ascultați și valorificați. În același timp, studiile de master mi-au deschis interesul pentru dimensiunea managerială a educației. Cred că un lider educațional nu administrează doar procese, ci inspiră

oameni, creează oportunități și oferă direcție.

Am și un vis pe care îl port cu mine de câțiva ani: deschiderea unui centru educațional bazat pe conceptul de „învățare altfel”, unde copiii să evolueze prin experiențe autentice, explorare, joc și descoperire. Un spațiu în care întrebările să fie la fel de importante ca răspunsurile, iar curiozitatea să fie încurajată în permanență. Indiferent de direcția pe care o voi urma, există un lucru de care sunt sigură: nu vreau să mă îndepărtez de copii și de ceea ce se întâmplă în sala de clasă, și asta pentru că acolo se află esența educației.

- Cine este Nadejda Grițco dincolo de catedră? Ce pasiuni și valori te definesc?

- Sunt un om care încearcă să trăiască autentic și cu sens. Valorile care mă definesc sunt integritatea, corectitudinea și dragostea față de oameni. Iubesc lectura, pentru că prin cărți am descoperit perspective diferite asupra lumii. Îmi plac apusurile, care îmi amintesc să mă opresc din ritmul alert al vieții și să mă bucur de frumusețea lucrurilor simple. Mă fascinează muntele și provocările pe care le aduce fiecare ascensiune, deoarece

îmi amintește că lucrurile valoroase se construiesc pas cu pas.

O altă mare pasiune în viața mea este teatrul. Îmi place să observ felul în care arta poate exprima, în câteva replici, emoții și adevăruri pe care uneori nu reușim să le formulăm nici după mult timp. De asemenea, iubesc să ofer cadouri realizate manual. Cred că timpul și atenția investite într-un astfel de gest au o valoare aparte și transmit mult mai mult decât un simplu obiect. Dacă ar fi să mă definesc printr-o singură idee, aș spune că sunt o persoană care iubește oamenii, care învață din poveștile lor și care se bucură sincer de reușitele realizate de ei.

- Ce înseamnă pentru tine „a educa”?

- Înseamnă mult mai mult decât a transmite informații. Înseamnă să însoțești un om într-o etapă importantă a devenirii sale și să contribuie la ceea ce va rămâne în el mult timp după ce va uita o lecție sau o regulă gramaticală. A educa înseamnă să vezi dincolo de note și rezultate, să fii prezent atunci când elevul reușește și atunci când are nevoie de sprijin. Înseamnă să creezi contexte în care copiii să descopere, să pună întrebări,

să gândească critic și să își găsească propria voce. Cred că educația este una dintre puținele profesii în care lucrezi zilnic în viitorul. Fiecare cuvânt, fiecare încurajare și fiecare lecție pot lăsa urme pe termen lung. Poate cea mai frumoasă definiție a educației este aceea că reprezintă întâlnirea dintre două deveniri: a copilului și a profesorului. În timp ce încercăm să îi formăm pe elevii noștri, și ei contribuie la formarea noastră.

A intervievat

Silvia ȚURCAN

Liubovi Dvornic: „Succesul nu apare întâmplător, ci este rodul unei pregătiri constante, al lecturii atente și al dorinței autentice de a progresa”

„A fi profesor înseamnă pasiune pentru cunoaștere, dedicare pentru formarea tinerilor, bucurie de a transmite valori și de a modela caractere”
prof. univ., dr. Mircea Miclea

continue și al unei creșteri frumoase, asumate în timp.

- Ați avut impedimente, emoții și așteptări binevenite vizavi de participarea la competiție?

- Da, firește. Orice concurs de acest nivel presupune emoții, frământări și așteptări, însă tocmai acestea dau greutate experienței și îi ajută pe elevi să crească. Pregătirea a cerut răbdare, perseverență și multă încredere, iar provocările au fost depășite prin muncă susținută și prin sprijinul constant al familiei, al colegilor și al nostru, al dascălilor care îi îndrumăm.

Elevii au fost ghidați de mine, prin oferirea literaturii recomandate, prin activități de lectură și interpretare, fiind susținuți și de bibliotecara **Maria Cojocaru**, alături de care am construit un demers formativ solid și echilibrat. Pentru ei, această participare a fost nu doar o competiție, ci și o lecție de curaj, autocontrol și asumare a propriei valori.

- Ați putea să vă amintiți acum de câte ori elevii liceului au evoluat cu succes la olimpiade de limba și literatura română, diverse concursuri în domeniul creației, urcând pe podiumul de premiere?

- Cu siguranță, în palmaresul realizărilor mele, alături de elevii pe care îi ghidez, se regăsesc numeroase succese care au contribuit la prestigiul liceului nostru. De-a lungul anilor, elevii au obținut locuri premiante la olimpiadele de limba și literatura română, la conferințe de lectură și la numeroase concursuri naționale și internaționale, confirmând astfel atât valoarea muncii lor, cât și calitatea pregătirii susținute în cadrul instituției. În anul de studii 2024-2025, cel mai mare succes l-a înregistrat **Victoria Leahovici**, eleva clasei a IX-a A, care s-a situat pe **locul I** la etapa republicană a Olimpiadei de limba și literatura română. De asemenea, în anul curent de studii, **Alina Andrian** a obținut **locul II** la etapa raională a aceluiași concurs și **locul I** la Conferința națională de lectură „Literatura – dosar al existenței”, desfășurată la Liceul Teoretic „I. L. Caragiale” din Orhei, în parteneriat cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Rezultate frumoase au fost obținute și în anii precedenți: **Ana Uțică** s-a clasat

pe **locul I** la Olimpiada raională de limba și literatura română și a cucerit **Mențiune** la etapa republicană, iar **Alexandrina Gorcea** s-a învrednicit de **locul III** la aceeași Olimpiadă și rămâne singura elevă din liceul nostru care a încheiat bacalaureatul cu **10 pe linie** la toate disciplinele de examen. La concursul „La izvoarele înțelepciunii”, elevele noastre au demonstrat lectură profundă și competențe solide de analiză, obținând rezultate remarcabile la etapele raionale și republicane. De asemenea, elevi ai liceului au urcat de multe ori pe podium la concursuri prestigioase precum „Cel mai bun declamator al operei eminesciene”, „Sub Steaua lui Eminescu”, „Pacea începe cu un zâmbet”, „Gr. Vieru – poetul care ne unește” și „Pro Lectura”.

La nivel de liceu, anul acesta instituția noastră s-a remarcat printr-un număr mare de premii la olim-

curusul „La izvoarele înțelepciunii”. Romanele „Rebela” și „Fraierul” se regăsesc în biblioteca multor elevi, căci le recomand să le citească, iar apoi le discutăm atât la ore, cât și în cadrul cercului literar. Cred cu tărie că, atunci când ești consecvent, când muncești cu răbdare și seriozitate, succesul nu întârzie să apară. De aceea, înainte de orice competiție, urmăresc nu doar pregătirea temeinică, ci și formarea curajului de a se exprima, de a se afirma și de a-și pune în valoare potențialul.

- Cum reușiți să-i motivați pe participanții la concurs, pentru ca ei să se implice cu tot discernământul, pasiunea și angajamentul?

- Încerc să-i motivez prin încredere, printr-o muncă bine organizată și printr-o relație sinceră, înțeleasă pe respect și încurajare. Le explic mereu că succesul nu apare întâmplător, ci este rodul unei pregătiri constante, al lecturii atente și

comunicare, relații interpersonale și implicare în activități care le dezvoltă echilibrul și bucuria de a trăi. Pe parcursul lunii iunie, împreună cu doamna bibliotecară, implicăm elevii doritori din clasele de gimnaziu în proiecte de promovare a lecturii. Astfel, în vara precedentă, elevii clasei a VI-a B au participat la proiectul internațional „Prietenie... pe... o sfoară”, având ca punct de pornire lectura și povestirea cărții „Vrăjitorul din Oz” de **Lyman Frank Baum**. Au identificat și caracterizat personajele, s-au familiarizat cu biografia autorului, au vizionat filmul, au formulat citate, au realizat desene și o expoziție pe sfoară, toate acestea transformând lectura într-o experiență creativă și vie. În luna iunie a anului trecut, elevii claselor a VI-a B și C, care au realizat produse digitale foarte reușite, „Revista mea”, au fost invitați să le prezinte la Bibliotecă în fața cititorilor din comunitate. Acolo au fost recompensați cu **Premiul Mare, locul I, locul II și locul III**, într-un cadru festiv, cu dulciuri și atmosferă de cafea literară. În același timp, le oferim și pauza necesară de odihnă, fiindcă și ei, și noi avem nevoie de un răgaz pentru a ne revigora și a începe cu entuziasm un nou parcurs educațional.

- Ce mesaj le transmiteți elevilor și colegilor care cred în puterea educației?

- Le-aș spune că educația nu este doar un drum al cunoașterii, ci și unul al formării prin valori. A fi profesor înseamnă, într-adevăr, mai mult decât o profesie: este o responsabilitate și o formă de dăruire. Așa cum spune Mircea Miclea, „A fi profesor nu este doar o meserie, ci o vocație. Înseamnă pasiune pentru cunoaștere, dedicare pentru formarea tinerilor, bucurie de a transmite valori și de a modela caractere”. Cred cu tărie că această vocație se împlinește cu adevărat atunci când școala și familia colaborează consecvent, în același spirit de încredere și grijă față de copil. Numai printr-un asemenea parteneriat putem cultiva nu doar performanța, ci și echilibrul interior, respectul, sensibilitatea și responsabilitatea – valori care dau conținut real educației de calitate și sens formării tinerilor. Iar la Liceul „Alexandru Donici”, unde îmi desfășor activitatea într-un colectiv unit, dedicat și deschis spre valori, simt zi de zi că educația este o lucrare comună, în care fiecare succes al elevului poartă în el și munca, dar și suflul întregii echipe.

Prin îndemnarea tinerelor talente să creeze împărțindu-se din universul lecturii, profesorii sunt cei care îi motivează să citească, dar și să fie conectați la realitate, să fie descurcări în diverse situații, să învețe pentru viață, să poată aplica în practică cunoștințele obținute. Cu sentimente de admirație și respect pentru munca profesorilor, precum și pentru preocupările serioase ale discipolilor, implicați în concursuri de anvergură, îi felicităm pe toți participanții și deținătorii locurilor de frunte, dorindu-le noi victorii și bune realizări în viață.

**A intervievat
Elvira ȚAGANAȘ-PÂNTEA**

piade republicane: **Istorie - Ionela Boțan și Iuliana Buhneac, locul I, profesoară Ludmila Tihonov; Limba și literatura română - Victoria Leahovici, locul II, Iuliana Buhneac, locul III, profesoară Tatiana Boțan; Informatică - Andrei Costin, locul III, profesoară Vera Sirghi.**

Aceste rezultate sunt o dovadă că succesul nu este întâmplător, ci rodul unei munci susținute, al pasiunii, al exigenței și al colaborării dintre profesor, elev și școală. Ele confirmă, totodată, că liceul nostru are elevi valoroși și dascăli dedicați, capabili să formeze performanță și să ducă mai departe prestigiul instituției.

- Ce gânduri vă animă când vă pregăteți de această misiune pe care o aveți - de a ghida pe cei mai buni elevi?

- Mă preocupă mereu să le ofer elevilor nu doar cunoștințe, ci și repere de viață: încredere în sine, echilibru, sensibilitate față de frumos și dragoste pentru lectură. În același timp, văd studiul limbii și literaturii române ca pe un drum de formare complexă, prin care elevii își dezvoltă cultura comunicării, își îmbogățesc universul interior și ajung să cunoască și să prețuiască valorile literare. Am căutat să-mi organizez activitatea astfel încât să cultiv nu doar competențe lingvistice și literare, ci și dragostea de neam, de limbă și de popor – valori care dau identitate și sens formării unui tânăr. Am urmărit, de asemenea, să-i apropiez pe elevi de operele literare și de scriitorii români, iar un exemplu este îndrăgita scriitoare Claudia Partole, promovată anul acesta prin Con-

al dorinței autentice de a progresa. În același timp, îi apropiez de text prin discuții, întrebări, exemple și situații care le trezesc interesul și curiozitatea, pentru ca lectura să devină pentru ei o experiență vie, nu doar o sarcină școlară.

Îi încurajez și prin gesturi concrete: le ofer diplome, cărți pe care le procur pentru ei, iar împreună cu bibliotecară **Maria Cojocaru** organizăm ședințe de bilanț, cafele literare și momente festive în care îi premiem și îi valorizăm. De fiecare dată când elevii obțin premii, de exemplu la concursul internațional „Pro Lectura”, cu sprijinul administrației liceului și al directorului **Ana Ivanov**, le creăm un context solemn, prin care să simtă că efortul lor este recunoscut și apreciat în mediul academic al instituției. Astfel, motivația lor crește atunci când simt că sunt ascultați, susținuți și tratați ca parteneri în acest drum al performanței, nu doar ca simpli participanți la un concurs.

- Competițiile de acest nivel continuă și în perioada vacanței de vară? Sau găsiți și alte destinații pentru odihna elevilor, în scopul dezvoltării creativității, talentului și stării de bine a lor?

- De obicei, la finalul anului de studii, le recomand elevilor o listă de lecturi care include atât opere ale scriitorilor universali consacrați, cât și ale clasicilor și contemporanilor români. Îi încurajez să citească și din plăcere, dar și cu măsură, pentru că lectura trebuie să rămână un sprijin al formării lor, nu o preocupare exclusivă. Îi orientez să rămână conectați și la viața reală prin

CAMELIA NEGRUȚA, eleva clasei a VIII-a B, IP Liceul Teoretic „Alexandru Donici”, Peresecina, Orhei: „Am fost încurajată constant de mentorii mei, care mi-au oferit sfaturi prețioase”

citând atât capacitatea de analiză, cât și gândirea creativă. Proba scrisă a fost interesantă, dar și dificilă. Participanții au avut 25 de minute pentru a completa un test cu 5 itemi. Sarcinile au vizat cunoștințele despre biografia autoarei, volumele ei lirice și în proză, precum și personajele reprezentative din romane precum „Trandafirul pustiului”, „Totentanz sau Viața unei nopți (Jurnalul menajerei)”, „Rebela” și „Fraierul”. M-am descurcat bine, deși emoțiile au crescut pe parcurs. Studiul intens al literaturii recomandate mi-a fost foarte util.

- Cum ți s-a părut competiția alături de ceilalți concurenți? Ai crezut în forțele tale?

- Competiția mi s-a părut captivantă și plină de emoții. Am fost

foarte încurajată constant de mentorii mei, care mi-au oferit sfaturi prețioase și m-au motivat să-mi valorific cunoștințele cât mai bine. După victorie, am simțit că succesul este și al lor, pentru că sprijinul și îndrumarea oferite au contat enorm.

- Ai și alte pasiuni în afară de lectură și scris? La ce concursuri ai mai participat?

- Sunt atrasă de arta plastică, mai ales de pictură, grafică, design și arhitectură. În lucrările mele îmi place să valorific frumusețea plaiului natal, să mă joc cu lumina și culorile, să exprim emoții sincere și profunde. În palmaresul meu se află mai multe premii obținute la concursuri de arte plastice, precum locul I la Concursul de desen „Culorile satului/orașului meu” (2023), la Festivalul Raional al Cărții și Lecturii pentru Copii, ediția a XVIII-a (2024), la Concursul Internațional de Lectură și Creație „Pro Lectura”, proba 1: Lucrare plastică (2025).

- Dintre eroii tăi preferați din cărțile citite, cu cine te identificeți mai mult și cum ai vrea să le schimbi soarta, dacă ai fi autorul romanului?

- Mă identific mai ales cu **Cristina** din romanul „Kinderland” de **Liliana Corobca** și cu **Paula** din „Rebela” de **Claudia Partole**. Cristina m-a impresionat prin felul în care își poartă singură grijile casei și ale fraților mai mici, după plecarea părinților la muncă în străinătate. I-aș schimba soarta, făcând ca părinții ei să revină mai devreme acasă, pentru ca povara ei să fie mai ușoară. Cu Paula mă identific prin frământările specifice vârstei și prin nevoia de a-mi așeza sentimentele în scris, în jurnal. În cazul ei, aș schimba mai ales modul în care

este privită de societate, dorindu-mi ca oamenii din jur să fie mai înțelegători și mai sensibili.

- Ce planuri ai pentru vacanță și cum te vei pregăti pentru următoarea etapă a concursului național de la Iași, din vara acestui an? Speri la un loc de frunte?

- Vacanța de vară îmi doresc să fie, înainte de toate, o perioadă de liniște și odihnă, un răgaz bine meritat după un an școlar plin de muncă și provocări. În același timp, voi găsi timpul necesar exersării și pregătirii temeinice pentru următoarea etapă a concursului de la Iași. Nu știu ce rezultat voi obține, dar îmi doresc să merg acolo cu încredere, cu emoție și cu dorința sinceră de a-mi reprezenta țara cu demnitate. Pentru mine, cea mai mare victorie va fi nu doar un loc de frunte, ci și experiența frumoasă pe care o voi trăi, și lecțiile pe care le voi învăța.

**A intervievat
Elvira ȚAGANAȘ-PÂNTEA**

în total 70 de participanți, fiecare cu același scop: să obțină un loc de frunte. Prezența lor mi-a provocat, la început, nesiguranță, iar încrederea în propriile forțe nu a venit din prima clipă. Totuși, am

- Te-a surprins vestea că ai câștigat acest prestigios concurs republican?

- Victoria a fost pentru mine neașteptată și emoționantă, deși, în adâncul meu, păstram o licărire de speranță. Recunosc că, pe tot parcursul pregătirii pentru etapa republicană a concursului, am avut numeroase întrebări și îndoieli legate de rezultat. Totuși, sprijinul celor dragi și al coordonatoarelor mele, dna profesoară de limba și literatura română Liubovi Dvornic și dna bibliotecară Maria Cojocar, mi-a oferit încredere și m-a ajutat să merg mai departe. În cele din urmă, anunțarea locului I m-a bucurat enorm și mi-a întărit încrederea în propriile forțe.

- Ce semnificație au avut pentru tine subiectele abordate în cadrul competiției? Le-ai pregătit din timp sau ai improvizat, dispunând de suficient timp?

- Subiectele le-am pregătit din timp, cu multă atenție și seriozitate. Împreună cu dna profesoară am

stabilit dinainte reperele de analiză ale operei Claudiei Partole și am pătruns în universul ei liric, pentru a oferi un răspuns coerent și bine structurat la proba orală. Am descoperit, pas cu pas, mesajul global al poeziilor autoarei, astfel încât, în concurs, să pot comenta argumentat motivele creației, simbolistica, figurile de stil, expresiile sugestive și trăirile eului liric. Am recapitulat și biografia autoarei, am consultat surse și reviste, pentru a mă sprijini pe referințe critice. Totodată, am citit și recitat operele în proză recomandate, ca să cunosc personajele, momentele importante și firul narativ. Consider că fiecare etapă de pregătire m-a ajutat să-mi dezvolt gândirea rațională și să privesc lumea cu mai multă claritate, astfel încât să abordez subiectele după un algoritm bine stabilit, cu valențe interpretative.

- Ce alte probe au fost incluse în etapa concursului?

- Concursul a avut două probe: una scrisă și una orală, ambele soli-

O vizită educativă la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”

Printre cele mai frumoase călătorii se numără cele care ne poartă prin universul culturii și al cărților. O astfel de experiență au trăit recent elevii de la Centrul Municipal al Tinerilor Turisti din Chișinău, care au vizitat Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” (CAIME). Însoțiți de către cadrele didactice Rodica Sliva, director adjunct, Boris Mihăilă, metodist, și Tecla Frimu, conducător de cerc, copiii au avut parte de o întâlnire memorabilă cu misterioasa lume a cărților și a marilor măști Mihai Eminescu și Spiridon Vangheli.

Pe parcursul vizitei, participanții au aflat de la directoarea CAIME, Elena Dabija, mai multe informații despre activitatea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din capitală și rolul pe care Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” îl are în promovarea culturii, educației și lecturii. Fiind în spațiul eminescian, E. Dabija le-a prezentat colecția de documente tematice inedite și i-a informat despre mai multe aspecte și curiozități din viața și activitatea poetului. Elevii au manifestat un interes deosebit față de caietele lui Mihai Eminescu, cea mai mică și cea mai mare carte din colecția eminesciană.

De la Traian Vasilcău, scriitor, angajat al Centrului, elevii au descoperit aspecte mai puțin cunoscute din viața și creația geniului Mihai Eminescu, „Omul european și vocea națiunii”, dumnealui le-a vorbit despre Eminescu în limbile Europei, referindu-se și la Topul 7 al traducerilor sale. De asemenea, a

remarcat că poezia lui M. Eminescu constituie certificatul de naștere al universalității noastre.

La solicitarea cadrelor didactice însoțitoare, pentru tinerii vizitatori a fost organizată lecția publică cu genericul „Spiridon Vangheli pe meridianele lumii”, activitate care a stârnit un interes deosebit în rândul participanților. În cadrul acesteia, de la Ștefan Sofronovici, scriitor, angajat al CAIME, elevii au descoperit amploarea recunoașterii internaționale de care se bucură opera scriitorului Spiridon Vangheli, unul dintre cei mai apreciați și mai traduși autori contemporani din R. Moldova.

Publicul a aflat că operele sale au fost traduse în numeroase limbi ale lumii, contribuind la promovarea imaginii țării noastre peste hotare. Personajele atât de îndră-

gite de generații întregi de copii – Guguță, Ciuboțel, Titirică și altele – au depășit de mult granițele Republicii Moldova, devenind cunoscute și apreciate de cititori din diverse colțuri ale lumii. Aceste personaje au ajuns în bibliotecile și casele copiilor din numeroase țări europene, precum Finlanda, Germania ș.a., dar și din Asia, inclusiv Japonia, precum și din Statele Unite ale Americii și multe alte regiuni ale globului.

Participanții au ascultat cu interes despre viața și activitatea literară a scriitorului, despre impactul pe care opera sa îl are asupra educației și formării tinerelor generații. De asemenea, ei

au avut ocazia să ia cunoștință cu o serie de volume din colecția bibliotecii, printre care: „Isprăvile lui Guguță”, „Tatăl lui Guguță”, „Crăița”, „Ștregaria”, „Băiețelul din coliba albastră”, „Pantalonia – țara piticilor”, „Spiunul lui Eminescu”, „Carte de citire și gândire” (vol. I-IV), „Guguță și prietenii săi”, „Copii în cătușele Siberiei” și multe alte titluri valoroase.

Întâlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă caldă și prietenoasă, oferindu-le copiilor posibilitatea de a îmbina descoperirea culturală cu plăcerea lecturii și a dialogului. În același timp, oaspeții au explorat spațiile tematice ale Centrului: „Aula Academician Mihai Cimpoi”, „Aula Academician Eugen Simion” și „Galeria de Artă Eminescu”, fiecare dintre acestea păstrând vie memoria marelui poet. Îmbucurător este faptul că ne-au adus în dar cartea „Ghid Turistic al municipiului Chișinău”, a doua ediție, semnat de Ion Pirojoc și Emilia Panfil, o lucrare care este binevenită în Colecția CAIME.

Vizita la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” s-a dovedit a fi o experiență educativă memorabilă, care a îmbogățit cunoștințele participanților și le-a cultivat interesul pentru literatura română și valorile culturale naționale. A fost, fără îndoială, o zi petrecută frumos, interesant și util, o zi a descoperirilor și a întâlnirii cu lumea fascinantă a cărților, care va rămâne mult timp în amintirea tinerilor vizitatori.

**Natalia CORGHENCEA,
șef serviciu CAIME,
mun. Chișinău**

Ne-a părăsit bonomul și blajinul Victor Prohin

„Drumuri în viață sunt exact atâtea câți oameni se nasc. Fiecare dintre noi are drumul său pe care trebuie să-l parcurgă”
Andrei Burac

Am rămas surprins și șocat de vestea plecării din rândurile noastre a prozatorului și publicistului Victor Prohin. Vorba e că, cu o zi înainte, m-am întâlnit cu el în Sala Albastră a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, ambii fiind invitați la lansarea cărții Victoriei Fonari *Jurnalul din Muzeu: detectivii din Chișinău*.

Îl știu de mai mulți ani pe acest scriitor bonom și blajin, pe care l-am îndrăgit fără să-i cunosc toată creația. M-am apropiat de el mai ales după lansarea volumului său „S-a copt frunza”, în 2008, când a apărut a doua ediție. Atunci, de fapt, mi-a acordat primul și ultimul autograf, la care țin foarte mult, deoarece a fost ca și cum am încheiat un acord de prietenie: „Lui A.V., maestru al microfonului și al artei fotografice. Cu cele mai frumoase urări de bine. Victor Prohin. 20 octombrie 2008”. Iată că autografele pot încheia prietenii și afinități între oameni din breasla scrisului.

A debutat editorial cu volumul de nuvele pentru copii *Puiul de stea*

(1969). Nuvele ce se evidențiază printr-un umor duos, echilibrat. Calitate foarte bine punctată de regretatul critic Ion Ciocanu: „Umorul lui Victor Prohin este atât de binevoitor, încât pare să se confunde cu elogiul. Nefiind un satiric și cu atât mai mult un sarcastic, scriitorul exemplifică mai curând o fire lirică, poate chiar sentimentală. Deși a scris puțin, are o față proprie în peisajul poeziei lirico-umoristice de la noi. Față curată, pe care zâmbetul nu se grăbește să-și afișeze victoria, ci abia de cutează să ne prevină asupra unei metehne”.

A mai semnat asemenea cărți ca *Supracotoi* (1970), *Orașul fără nume*, *Olimpia* (1976), *S-a copt frunza* (1979, 2008), *Pară mălăiață* (1983), *Noi doi și bunelul* (1984),

Dacă ar fi mânăzul fotograf (2002). Prozele pentru copii ale scriitorului Victor Prohin au fost traduse în mai multe limbi. A fost deputat în Sovietul Suprem al RSSM (1985-1990).

În cele ce urmează propun atenției ultimul interviu blitz ce i l-am solicitat scriitorului:

- **Victoria Fonari vine cu o carte pentru copii, dar lucrarea ar pute fi utilă și pentru cei mari...**

- Întocmai, câțiva ani în urmă, când activam la redacția pentru copii „Alunelul”, a venit Victoria Fonari cu un manuscris despre un băiețel care călare pe un leu merge prin Chișinău. Ideea mi s-a părut foarte originală. Și peste

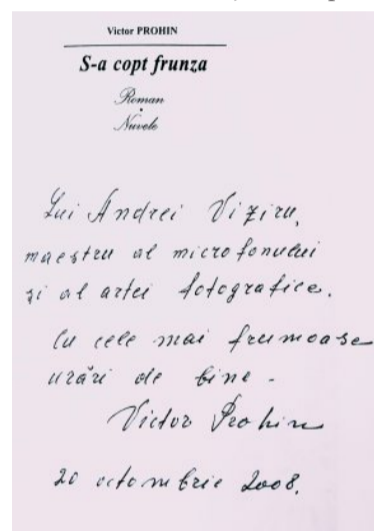
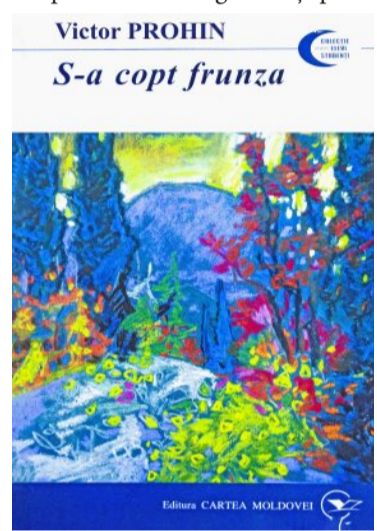

un timp cartea aceasta a apărut și s-a bucurat de succes atât la copii, cât și la învățători. Acum, Victoria Fonari vine cu o creație nouă, prin

care caută să-i facă pe copii mai erudiți, mai deștepți, mai curioși. Eu bunăoară am venit la Chișinău în 1960, însă citind această carte am aflat multe amănunte, lucruri noi. Vorba e de fostul turn de apă, Muzeul Național de Etnografie, Muzeul Național de Istorie, unde ne aflăm acum, și alte instituții publice din Chișinău. O felicit pe poeta, conferențiera, doctor în filologie, Victoria Fonari, cu ocazia acestei apariții editoriale. Îi doresc autoarei mult succes și cât mai mulți cititori.

Interviul a fost realizat de Noaptea Muzeelor, pe 25 mai, anul curent, la evenimentul de lansare de carte. De azi înainte rămâne să-i citim cărțile pentru copii, ca el de acolo, din înălțimea spiritului, să ne acorde deja alte autografe pe cer și suflet.

Pentru conformitate:
Andrei VIZIRU

Piatra de citire a lui Anatol Codru

(90 DE ANI DE LA NAȘTERE)

Distinsul poet, eseist, traducător și regizor de film Anatol Codru ar fi împlinit la 1 mai a.c. vârsta de 90 de ani. Cu acest prilej a fost comemorat recent la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” (CAIME), în cadrul unui eveniment cultural intitulat „Piatra de citire a lui Anatol Codru”. Am făcut o succintă trecere în revistă a moștenirii culturale pe care ne-a lăsat-o acest om de o vastă cultură, fost membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei.

Debutază cu volumul de poezii „Nopti albastre” în anul 1962, fiind încă student. Au urmat cărțile „Îndărătnicia pietrei” (1967), „Feciori” (1971), „Portret în piatră” (1978), „Piatra de citire” (1980), „Mitul personal” (1986) și „Bolta cuvântului” (1997). Anatol Codru a fost un susținător al CAIME, în fondul bibliotecii de aici fiind volume donate de autor chiar în ziua inaugurării, cu autografe: „Întâmplarea mirării” (1998) - „Doresc Centrului prosperare și sănătatea spirituală a marelui nostru Mihai Eminescu, regele literei române. 13 ianuarie 2000, ora 10:00”.

Pe coperta cărții „Ruperea din neființă” (1999), autorul a lăsat următorul autograf: „Pentru Biblioteca Centrului Academic Internațional „Mihai Eminescu” - această „Rupere din neființă” a autorului care semnează cu drag și optimism”. Aceste lucrări, ca și „Piatra de citire” (2000) și „Piatra înșine” (2003), au apărut în timpul vieții autorului. Celelalte cărți au fost editate postum: „Față către față” (2011), „Clipa veciei”, apărută în anul 2013 la Iași, care cuprinde trei volume: „Mitul personal”, „Piatra de citire” și „Față către față”, cu o vastă

prefață de Tudor Palladi. Cartea „Orga de piatră” (2016) este antologată și prefațată de Lucia Țurcanu. Încheiem lista cu „Opere alese”, vol. 1 (2017), ediție îngrijită de Ecaterina Barbu-Codru, soția sa, și criticul literar Tudor Palladi, fiind finanțată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

În opinia academicianului Mihai Cimpoi, „Versurile poetului Anatol Codru, dinamice, agitate și mereu tensionate au introdus, categoric, o nouă voce în literatura noastră. Piatra, simbolul central în creația poetului, este expresia timpului însuși, al stratificărilor adânci temporale: *E-un clopote de piatră sură/ Pe turn de piatră ridicat/ Și piatra stă cu piatra-n gură/ Și piatra-n piatră a săpat*. O altă constantă a poeziei poetului este conștiința continuității de neam, temă fundamentală pentru un român transnistrean cu rădăcinile afundate în straturile originare: din piatră apare, subtextual, iarba, ce izbucnește din străfunduri fierbinți, fiind chiar bărbile strămoșilor daco-romani”.

În prefața cărții „Ruperea din neființă”, criticul Ion Ciocanu, cel care a selectat textele poetice, scrie: „O convingere a lui Anatol Codru. Cuvântul ară (a se vedea poezia omonimă). Parcă nici nu ne-am putea, acum, închipui o altă particularitate, mai distinctă și mai deosebită, a scrișului său. Anatol Codru este în cuvânt ca nimeni altul dintre scriitorii noștri de azi, o spunem fără cea mai mică intenție de a minimaliza străduințele și chiar realizările vreunui confrate de breaslă.

Atâta cinste să-i arate, atâta scripire să-i desferce, atâta enigmă să-i păstreze - cuvântului - când îl pune să exprime atâta sens! Uneori avem impresia că autorul *Pietrei de citire* își face o plăcere cu totul aparte din frământarea neașteptat de curioasă a cuvintelor, din plămăuirea profund personală a frazei, altfel zis, a versului, din chiar inventarea cuvintelor și expresiilor „ca la dânsul acasă” ori - mai știi? - „ca la mine, ca la nime”. Poezii și poeme întregi ne-au rămas ca și cum încuiate (de autor), cu fața acoperită de un vâl lingvistic frumos, prețios, dar care mai

imediată. Cuvântul său ară adânc, brazda trasă de poet are straturi care se cer răs-înțoarse de către cititor, ca și cum în ciuda plugarului, până să-i pipăie (brazdei) mecanismul tăierii din țelina pământului și al așternerii de-a lungul ogorului alb, de hârtie”.

Chiar prima poezie din această carte adevărate spusele lui Ion Ciocanu: „Ce iarbă înaltă! Să n-o mai tăiați,/ S-o trecem cu luntra, s-ajungem la Mare,/ Ce iarbă înaltă: au fost îngropați/ Străbunii noștri cu bărbile-afară./ Ce iarbă, ce holdă, ce rai necuprins,/ Ce freamăt, ce coase se-aud mai aproape,/ Ce rouă fierbinte: străbunii au plâns-/ La ceasul când fost-au de vii să se-ngroape./ Pe culmi, la cetate, Țepoase-n ambiția lor, suverane,/ Cresc ierburile, bărbile daco-romane... Dar citiți măcar prima poezie din cartea de față, ca să vă convingeți ce joc de cuvinte și ce simfonie de sensuri ne propune Anatol Codru în numai trei catrene”.

Versul lui Anatol Codru ne face să ne mirăm și să ne bucurăm de frumusețea și bogăția lui de sensuri și imagini artistice pe care le trăim și le simțim în timpul lecturii. El este un poet de azi, dar și de mâine, și în căsuș de piatră apa vie a poeziei sale ne va potoli setea nouă și celor care vin după noi. Creația lui cunoaște aprecierea unor specialiști de frunte ai literaturii române: Mihai Cimpoi, Ion Ciocanu, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Tudor Palladi...

Ștefan SOFRONOVICI,
CAIME, mun. Chișinău

degrabă tănuiește miezul ideatic al operei decât îl destăinuie lumii cititoare, punându-l în valoarea pe care o fi purtând-o în sine. De aceea spunem din capul locului că lectura poeziei lui Anatol Codru nu este un act simplu, care se împlinește la prima dorință și aduce plăcerea

Chișinăul citește!

Aurelian Silvestru în dialog cu tinerii cititori

În fiecare zi ne clădim temelia unui rai sau a unui iad, prin faptele noastre – aceasta a fost una dintre ideile care a trezit un viu ecou în sufletele tinerilor cititori ai Bibliotecii „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Chișinău, filiala BM „B.P. Hasdeu”, prezenți la întâlnirea cu scriitorul și pedagogul Aurelian Silvestru. Acest eveniment, ce a întrunit elevi de la Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale (CEITI) și de la Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân” din capitală, a avut loc în cadrul celei de-a XXIII-a ediții a Programului de lectură „Chișinăul citește”, la care cartea scriitorului e propusă pentru categoria tineri.

Tinerii au fost bucuroși și recunoscători pentru acest prilej deosebit de a discuta față în față cu autorul unor cărți îndrăgite, în care se abordează teme ce-i frământă pe cei aflați la o vârstă a căutărilor – curajul de a nu renunța, fragilitatea emoțională, singurătatea, căutarea propriei identități... Aurelian Silvestru este unul dintre cei mai populari autori ai unor cărți de referință, apreciate atât de tineri, cât și de maturi: „Cunoaște-te pe tine însuși”, „Noi și biografia omenirii”, „Fărăme de suflet”, „Și tu ești singur”, „A doua șansă” ș.a.

În cadrul discuției despre romanul „Fata de dincolo de ceață”, moderată de bibliotecara Lilia Beșan, autorul i-a îndemnat pe tineri să nu renunțe la a-și căuta dragostea, să persevereze spre realizarea visurilor. Le-a sugerat că e important să rămână fideli propriilor principii, să-și păstreze sufletul curat. Nu aceasta, oare, ar fi cheia spre mult râvnită fericire? – se întreabă autorul, alături de tinerii cititori. Și elevii îi apreciază sfa-

fiind și un om învățat, un ucenic al lui Aristotel. Și totuși, înainte de moartea sa, care a avut loc foarte devreme, el a rugat să fie înmormântat cu mâinile descoperite. Împăratul muribund a explicat: *Vreau să știți că eu, cel care am cucerit lumea, care am la picioarele mele toate bogățiile, nu duc nimic cu mine acolo. Totul rămâne aici.* Și

fiind și un om învățat, un ucenic al lui Aristotel. Și totuși, înainte de moartea sa, care a avut loc foarte devreme, el a rugat să fie înmormântat cu mâinile descoperite. Împăratul muribund a explicat: *Vreau să știți că eu, cel care am cucerit lumea, care am la picioarele mele toate bogățiile, nu duc nimic cu mine acolo. Totul rămâne aici.* Și

fiind și un om învățat, un ucenic al lui Aristotel. Și totuși, înainte de moartea sa, care a avut loc foarte devreme, el a rugat să fie înmormântat cu mâinile descoperite. Împăratul muribund a explicat: *Vreau să știți că eu, cel care am cucerit lumea, care am la picioarele mele toate bogățiile, nu duc nimic cu mine acolo. Totul rămâne aici.* Și

fiind și un om învățat, un ucenic al lui Aristotel. Și totuși, înainte de moartea sa, care a avut loc foarte devreme, el a rugat să fie înmormântat cu mâinile descoperite. Împăratul muribund a explicat: *Vreau să știți că eu, cel care am cucerit lumea, care am la picioarele mele toate bogățiile, nu duc nimic cu mine acolo. Totul rămâne aici.* Și

de care i-a privat regimul comunist. Cu toată presiunea, specifică acelei perioade totalitare, A. Silvestru a dat dovadă de curaj, caracter și a fost admis în următorul an la Facultatea de Psihologie de la Universitatea „Alecu Russo” din Bălți, pe care a absolvit-o cu brio. Astfel, scriitorul scrie și le vorbește tinerilor de azi nu doar despre niște adevăruri teoretice, ci de lucruri simțite și trăite prin propria viață, prin propriile fapte.

Elevii au rămas impresionați de această întâlnire. Silvia Luca, elevă la CEITI, i-a mulțumit lui Aurelian Silvestru din partea colegilor săi, adresându-i cuvinte de aleasă recunoștință pentru cărțile sale. Ea a interpretat melodia *Cât trăim pe-acest pământ*, după care și-a împărtășit din emoții: „M-a impresionat profund noblețea

cuvintelor sale, sensibilitatea cu care vorbește despre viață și puterea extraordinară prin care reușește să atingă inimile oamenilor. Ne-a amintit cât de important este să iubim, să prețuim clipa și să păstrăm lumina în sufletul nostru. Desigur, dumnealui are și un umor deosebit, care a creat o atmosferă caldă și sinceră, făcându-ne să uităm de emoții și să ne simțim mai aproape de sufletul său. Atât eu, cât și colegii mei, am fost profund impresionați și nespuse de fericiți să întâlnim un om atât de valoros, un suflet plin de viață, căldură și inspirație”.

Eleva Andreea Zaporajan, a remarcat că întâlnirea cu Aurelian

Silvestru o face să redescopere lectura: „Mi-a atras atenția modul său sincer și liber de a comunica cu elevii, dar și felul în care vorbea despre viață și literatură. În același timp, atmosfera a fost una veselă și relaxantă, deoarece autorul făcea multe glume și reușea să capteze atenția tuturor. Datorită acestui lucru, întâlnirea nu a fost deloc plictisitoare. Consider că această experiență m-a făcut să apreciez și mai mult lectura”.

Profesoara de limbă și literatură română de la Liceul „Mircea cel Bătrân”, Olga Apolon-Beloni, a specificat că operele lui Aurelian Silvestru reușesc să le transmită adolescenților un mesaj profund, important: „Prin limbajul simplu, dar încărcat de sens, autorul reușește să îi determine pe cititori să reflecteze asupra valorilor umane autentice, asupra responsabilității personale și a modului în care alegerile noastre influențează destinul propriu și al celor din jur”.

La rândul său, Lilia Gamarta, directoarea Bibliotecii „Ștefan cel mare și Sfânt”, a declarat că „Biblioteca își vede împlinită misiunea, dacă tinerii pleacă de la întâlnirile cu scriitorii, organizate aici, cu sufletul plin, impulsionați să citească, să cunoască cât mai multe”.

Mai multe întâlniri cu scriitorii, ale căror cărți au fost incluse în cea de-a XXIII-a ediție a Programului de lectură „Chișinăul citește”, au avut loc în sediul Bibliotecii „Ștefan cel Mare și Sfânt”. Programul instituției propune, pe lângă întâlniri cu oameni de cultură, alte variate activități: vizite ghidate, cercuri de lectură și studiere a limbilor străine, conferințe, programe estivale pentru elevi etc. O națiune puternică este o națiune inteligentă, pentru care cartea este o valoare de neprețuit. Iar Chișinăul este un oraș care promovează lectura, curiozitatea, cunoașterea.

Lilia BEȘAN,
Alina RUSU

ONU: ZIUA MONDIALĂ A FOTBALULUI ȘI A PROTEJĂRII MEDIULUI, SERBATĂ LA GIMNAZIUL HÂRTOFUL MARE

O sărbătoare fotbalistică cu tentă ecologică a fost organizată la Hârtopul Mare, Criuleni, la Gimnaziul din localitate. Evenimentul a fost prilejuit de Ziua mondială a fotbalului și

a protejării mediului, instituită de Organizația Națiunilor Unite pentru data de 25 mai. Inițiativa a întrunit 35 de elevi (20 fete și 15 băieți), cadre didactice, antrenori și membri

ai comunității. Într-o atmosferă de voie bună, s-au desfășurat activități fotbalistice, educative și ecologice, festivitatea incluzând plantarea a 15 stejari roșii.

În calitate de oaspete, din Danemarca a onorat evenimentul cu prezența sa Sofie Paxevanos, manager de program CCPA / Open Fun Football Schools (OFFS). Ea a fost însoțită de organizatori moldoveni: Svetlana Patraș, coordonatorul proiectului CCPA/OFFS Moldova; Victor Mardari, asistent CCPA/OFFS Moldova; Natalia Ceban, inspector federal la fotbal feminin; Artur Patraș, instructor OFFS Moldova; antrenorii Dumitru

Iurcu și Gheorghe Cotruță (ambii din Hârtopul Mare); profesorii Gimnaziului Hârtopul Mare, Mariana Iurcu și Maria Cotruță; voluntara Andreea Iurcu.

În final, elevii au intrat în posesia de cadouri oferite cu generozitate de organizatori și Federația Moldovenească de Fotbal (FMF). Reamintim că localitatea Hârtopul Mare a participat și în anul 2024 la proiectul CCPA/Open Fun Football Schools, care este implementat în

R. Moldova de organizația Cross Cultures (CCPA) din Danemarca și FMF, începând din anul 2006. Partener al proiectului este Asociația pentru Justiție Penală Participativă, din 2024. Iar începând din 2009, OFFS este susținut de Agenția Internațională Suedeză de Cooperare pentru Dezvoltare (SIDA), reprezentată de Ambasada Suediei în Republica Moldova.

Julian BOGATU

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 3126.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ȘEF ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Iulian Bogatu
REPORTER ▶ Silvia Țurcan
CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>